

1 ביולי, 2020

לכבוד

ח"כ ישראל כץ, שר האוצר

ח"כ איציק שמולי, שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים

באמצעות המייל

שלום רב,

הנדון: הצעתנו לתוכנית לאומית להסבות ולהכשרות מקצועיות למפוטרי הקורונה

1. **אנו מברכים על הצעת המחליטים המקודמת על ידכם להשקעה ממשלתית בהכשרות מקצועיות למפוטרי הקורונה.** מכתב זה והמסמך הרחב הנלווה אליו מציעים **מודלים יישומיים שמגשימים את חזונה של ועדת תעסוקה 2030, שהוגשה בימים האחרונים לממשלה, בתחום פיתוח ההון האנושי.**
2. **ההצעות מבוססות על מחקר שכלל ראיונות עם למעלה מ-100 מומחים, אנשי מקצוע ובעלי עניין, איסוף ועיבוד נתונים, וסקירה של הפרסומים הרלבנטיים בארץ ובחו"ל.** מהמחקר עלו שורה של אתגרים העומדים בפני מערכת ההכשרות בעולם עבודה משתנה, כאשר מביניהם רלבנטי במיוחד הממצא לגבי סרבול, נוקשות וזמני תגובה איטיים המאפיינים את שיטת העבודה הנוכחית.
3. **כיום כבר אין ספק שמשבר הקורונה מציב אתגר חסר תקדים למשק הישראלי.** מאות אלפי מובטלים חדשים מחפשים פרנסה, והם יצטרכו בתקופה הקרובה להתאים את עצמם במהירות למקומות עבודה שבהם כן יהיה מחסור בעובדים. לפני המשבר דיווחו מעסיקים רבים, בכל ענפי המשק, על מחסור בעובדים מקצועיים. בחודשים הקרובים יתבהר באלו ענפים ומקצועות יהיו משרות מקצועיות לאיוש. כדי להבטיח שהמפוטרים יוכלו לעבור במהירות הסבות והכשרות מקצועיות, שיאפשרו להם להשתלב במקומות עבודה אלו, נדרשת תוכנית ממשלתית שתדע לתת מענה רחב ומהיר לצרכים בשטח.
4. **שותפות המקפצה – המטה להשקעה במקצועות המחר, שותפות של המגזר העסקי והמגזר החברתי, גיבשה הצעה לתוכנית כזו בדיוק, ואנו מתכבדים להעביר לעיונכם מקפצה לישראל - הצעה לתוכנית לאומית להסבות ולהכשרות מקצועיות למפוטרי הקורונה (ראו בלינק).**
5. **נציין, כי במקפצה חברים למעלה מ-30 גופים, כולל מעסיקים, ארגוני מעסיקים, גופי הכשרה, קרנות וארגונים חברתיים (ראו נספח למכתב זה), שהתארגנו ועבדו יחד כדי לגבש תוכנית שמטרתה מלכתחילה היתה להביא לשיפור ולהרחבה של ההשקעה הממשלתית בלימודים מקצועיים איכותיים שאינם אקדמיים, לבני 18 ומעלה.**
6. **להערכתנו, נדרשת הקצאה של כ-700 מיליון ש"ח לביצוע התוכנית.** זאת, על בסיס ההנחה שמתוך מאות אלפי המפוטרים, יהיה צריך להתחיל בשנה הקרובה בהכשרת כ-100,000 מהם במימון המדינה, בעלות ממוצעת של 7,000 ש"ח למשתתף, הדומה לעלות הטיפוסית של הכשרה ממשלתית כיום.
7. **לאור האתגר המשמעותי, הצעתנו מפרטת עקרונות הפעלה פשוטים וגמישים יותר מהמנגנונים הקיימים, כדי להבטיח התאמה מהירה לצרכים משתנים בשוק העבודה, בהיקפים ובמהירות שבהם מתרחש המשבר הנוכחי.**
8. **להערכתנו, יהיה קשה עד בלתי אפשרי לבצע תוכנית כזו באופן ריכוזי. על כן, אנו מציעים לייצר מערכת מבוזרת ודינמית, שתוכל להיענות לצרכים ולהפנות משאבים בצורה יעילה ומהירה. בשלב הראשון, בשל הצורך במהירות, מוצע להישען על הידע והעדיפויות של המעסיקים הפוטנציאליים עצמם, וגופי ההכשרה העובדים איתם. בה בעת, אפשרי ונחוץ לעשות זאת בדרך שתאפשר לבצע בקרה אפקטיבית יותר אחר תוצאות ההכשרות. בהמשך ניתן יהיה להכניס מנגנוני פיקוח ובקרה מורכבים ומדויקים יותר.**

9. העקרונות המוצעים לתוכנית ממשלתית לפיתוח מיומנויות עובדים:

- 9.1. לאפשר לכלל הגופים שמוכרים ע"י האגף להכשרות מקצועיות, מה"ט ומל"ג, לבצע קורסים להכשרה מקצועית, יחד עם מעסיקים, בכל הענפים והמקצועות שבהם ישנם מעסיקים הזקוקים לעובדים עם כישורים וידע.
- 9.2. לאסוף בקשות למימון ביצוע של קורסים באמצעות ממשק מקוון ייעודי (שניתן להתחיל בהקמתו כבר כעת). לממשק זה יוגשו בקשות מגופי ההכשרה הנ"ל אחרי שיתקשרו עם מעסיקים, כפי שיפורט להלן. ממשק זה צריך להיות פשוט, נגיש וידידותי למשתמש.
- 9.3. כל אחד מהגופים המוכרים הנ"ל יהיה רשאי להגיש באמצעותו בקשות למימון קורסים בכל תחום שהוא, בין אם הוסמך לתחום זה ובין אם לאו, למעט מקצועות הדורשים רישוי מטעמי בטיחות.
- 9.4. הגופים יוכלו להגיש בקשות למימון קורסים ללא מגבלות על: היקף שעות ופריסה לאורך זמן; תכניות לימוד (כולל תכניות שונות מהתכניות המאושרות כיום, או מקצועות חדשים לגמרי); תמהיל של למידה עיונית והתנסות מעשית; בחירת המורים; שיטת לימוד (כולל הוראה מקוונת); יחס בין מורים לתלמידים; שיטת הערכה או בחינה.
- 9.5. המגבלה היחידה תהיה דרישה למעורבות מעסיקים בקורס, בצורה של: השתתפות במימון הקורס, מתן התנסות מעשית למשתתפים בקורס או התחייבות להשמה של המשתתפים. בחודשים הראשונים לפעולת התכנית, בדיקת המעורבות תתבסס על הצהרה של הגוף המגיש את הבקשה למענק, כדי להקל ולזרז את תהליך הקצאת המענקים.
- 9.6. המענקים יאושרו בתהליך מזורז, בו ייבדק רק כי הגוף המגיש הוא אכן גוף מוסמך כמוגדר לעיל, וכי העלות למשתתף אינה עולה על סכום מקסימלי שייקבע מראש (אנו מציעים לקבוע סכום של 150% מהשכר הצפוי, עד 16,000 ש"ח למשתתף). מפעילי ההכשרות יוכלו להשתמש למענק לכל צורך הקשור בקורס כולל תשלום למרצים, רכישת ציוד וחומרים ודמי קיום למשתתפים בקורס. עם זאת, הם לא יוכלו להשתמש במענק לשם סבסוד שכר העבודה.
- 9.7. כאשר מענק יאושר, הסכום המלא של המענק יועבר מיידית לגוף ההכשרה. מנגנוני בקרה ומעקב יוקמו בהמשך, במקביל לתחילת ביצועם של הקורסים.
- 9.8. כדי לעודד מובטלים להשתתף בהכשרות מוצע לבטל את הקיזוז של 30% מדמי האבטלה ולאפשר את קבלתם עד לסוף ההכשרה (לשם כך נדרשת השהייה של סעיף 173 לחוק ביטוח לאומי).
- 9.9. כאשר מדובר בהסבת עובדים מקצועיים לענף חלופי, מעסיקים יוכלו להגיש ישירות בקשה למימון ללא שותפות עם מוסד הכשרה, כל עוד יש להם את היכולת המקצועית לביצוע ההסבה.
10. ברי כי הצעתנו מבקשת לקדם פיתוח מיומנויות עובדים באופן שונה מהדרך שבה פועלת כיום המדינה בתחום זה, אולם אנו סבורים כי רק פעולה בדרך זו תאפשר התמודדות נאותה עם המשבר ותאפשר למובטלים רבים לשוב לעבודה במהירות, עם כישורים, מיומנויות וידע משופרים.
11. נודה לשקילת הצעתנו, וכן לאפשרות להציג אותן בפירוט בפניכם. אנו תקווה כי תאמצו תוכנית ממשלתית ברוח הצעתנו, כולל הקצאת התקציב הנדרש והאצת ההערכות לביצועה.

בשם המקפצה,

טלי ניר, מנכ"לית עמותת 121

נספח: חברי המקפצה

חברי ועדת ההיגוי

צורים – יוצרים שינוי (מיסוד קרן סטף ורטהיימר)

קרן ביחד

קרן רש"י

קרן פידליו

ויצו העולמית

דיתה ברוניצקי (לשעבר אורמת)

בועז צפריר (מנכ"ל ממן)

דליה נרקיס (לשעבר מנפאאר)

חברי מטה (לפי סדר א"ב)

אורט

אלפנאר

בעצמי

הפדרציה היהודית של סן-פרנסיסקו

הפורום החברתי-כלכלי

התאגדות חינוך מבוגרים

התאחדות המלונות בישראל

התאחדות התעשייה והמלאכה

התאחדות התעשיינים

התאחדות מרכזי הצעירים

ישקר

כיוון

מומנטום

מונה

מכללת ארז

מכללת גל

מכללת הנדסאים תל אביב

מכללת פרוג

מנפאאר

סיסקו

ציונות 2000

קונסול

קמח

תעשיידע

תעשיות בית אל

העתקים (באמצעות המייל):

ח"כ חיים כץ, יו"ר ועדת העבודה והרווחה, הכנסת

מר מוטי אלישע, הממונה על זרוע העבודה במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים

גב' רוני שניצר, מנהלת אגף בכירה לאסטרטגיה ולתכנון מדיניות, משרד העבודה, הרווחה והשירותים

החברתיים

גב' תאיר איפרגן, מנהלת מה"ט ומ"מ ראש אגף בכיר להכשרה מקצועית ופיתוח כח אדם, משרד העבודה,

הרווחה והשירותים החברתיים

מר גד יעקבי, מנהל תחום פדגוגיה, האגף להכשרה מקצועית, משרד העבודה, הרווחה והשירותים

החברתיים

מר אסף וסרצוג, סגן ראש אגף התקציבים, משרד האוצר

מר איציק דניאל, רכז תעסוקה באגף התקציבים, משרד האוצר

מר רמי גראור, מנכ"ל שירות התעסוקה

מר אופיר פינטו, סמנכ"ל תכנון ואסטרטגיה, שירות התעסוקה

גב' מיכל פינק, סמנכ"ל אסטרטגיה ותכנון מדיניות, משרד הכלכלה והתעשייה

מר רועי דרור, אגף ממשלה וחברה, משרד ראש הממשלה

חברי מטה המקפצה – המטה להשקעה במקצועות המחר